

(א) לעיל י"ג, (ב) שנת 33:
(ג) ו"ט, (ד) עירובין ט"ז;
(ה) [מספחה פ"ג] ועין
לעיל סוף דף יד ותוספות
י"ד. ד"ה אויר ולקמן עמוד
ב ד"ה העושה, (ו) לעיל
י"ג, (ז) לעיל י"ג, (ח) לעיל
ט"ז, (ט) לעיל ז, (י) ז:
ד"ה סיכך, (יא) לעיל ט"ז,
(יב) ה"א (נא):.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לנראי
וכו' לשם סוכה הפנימית
נעשו אלא:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה לא יהא וכו'
ונראה כפסחים דגרסי
התם אויר. עין עירובין
דף י"ג תוס' ד"ה עור
המקלה:

ליקוטי רש"י

ובן חצר המוקפת
אכסדרה. כל חצר
שנעשה לפני הנחם
הנחם פחותין לו, חצר זו
מוקפת נחם ממנה
ופחותין לה סביב מג'
רוחמה ולפני הנחם
עשו אכסדרות סביב
לשלה רוחמה
והאכסדרה פחותה היא
ואין לה דופן ללד החצר
יש עליה תקרה וזה סיכך
על גבה כל אוירה של כל
חצר שנעשה היקף
אכסדראות ואין דופן
לסוכה זו אלא ממחית
הנחם המפסיקות בין
נחם לאכסדרה ומנאלת
תקרת האכסדרה מפסקת
סביב בין סכך לדפנות אס'
יש צדומו האכסדרה ד'
אמות פסולה, פחות
מלרבע אמות כשרה
לדמרינן דופן עקומה
דוגמא לדבר קלוישטר"א
גלשון אשכנז של אוירה
אמות הם הגלמים שיש
לה אויר שיש בה עשנים
והיקף אכסדרה סביב לו
[לעיל י"ד]. נראה
מבחוץ ושוה
מבפנים. שמשך כל הלחי
לחון ומודו הפנימי נכנס
עצומי כותל המזוי ואינו
נראה מבפנים אלא דומה
כמוסף על אורך הכותל
אל מנחון ניכר שאינו
מנוחל המזוי ששרי נמשך
להלכה מרוכז כהוא הכותל
[עירובין ט:].

הגהות וצינונים

[א] עין רש"י דרדך
לגורם אחיו ליה נראה
מבחוץ ושוה מבפנים
דאמר וכל השאר ליתא
וכ"ח ברא"ש: [ב] צ"ל
בהתחלת (באה"מ):
[ג] לכאורה ריבוי זה
שיך לפני ד"ה לאחורי
סוכה: [ד] במהרה"א
הגיר' בהכשר סוכה:
[ה] נרצ"ל דשבת:
[ו] צ"ל הא דקשיא
ד"ה פשיטא דבשר
דאפילו (דפו"ר):
[ז] צ"ל ישן (גליון):

סוכה

כי פליגי. אזי ורצא: אליבא דרב. ומילתיה דרצא לא דמיק
לאוקמה צפלוגתא דאפילו אליבא דרב פליג למיפסלה: דמחיצות.
פי תקרה זה לשם אכסדרה נעשה להיות לו מחיתה לחלל זה אצל לא
להיות מחיתה לאויר שחונה להן ואילו מחיתה מעלייתא היא הוה סמכין
עלה אצל לאכסדרה ע"י גוד אחית לא
דכי אגמריה רחמנא למשה לגוד אחית^(א)
צמחיה העשויה לחלל שלה אגמריה
ולא לחונה לה ומיהו היכא דיש לה
פלימין אע"ג דלגוואי עמידן לצוד
צפחות משלשה כמחיתה סחומה היא:
תנן וכן חצר המוקפת אכסדרה. וגג
אכסדרה מפסיק בין מחילות הצמים
לאויר שסיכך עליו אס יש צדומו
הגג ד' אמות פסולה דמו לא מהני לה
מחילות הצמים: אליבא דאביי.
צמקום אזי וצטילו שמהא משנה זו
מתורגמת לפי דריו: כשהשוה את
קירוי. שעשה קירוי נמוך ולא נתן
לרשי קנים על גבי תקרה שיהא פי
תקרה נראה צה אלא תלאן צוה לפי
הנכרים שאין חודן נראה צסוכה. כל
תקרת גגותיהן חלקה ושוה היתה ולא
שיפוע כעין שלנו אלא כתקרת עליות:
זהא שמעתא. דאזי ורצא: דברי
הב"ב פסולת. דכיון דתקרה לחלל
אכסדרה עשויה ולא לאויר שחונה לה
אין פיה נעשה מחילות לאויר: יש דה
פצימין. צפחות משלשה: אביי אמר
בשרה אמרינן לבד. ואע"פ שהפלימין
לחלל אכסדרה נעשו ולא לאויר החילון
הוא לה מחיתה לכל פחות משלשה
סתמא מעלייתא היא ושדייה להכא
ולהכא: ורצא אמר פסולת. לצוד
לאו מחיתה היא אלא מהלכה למשה
מסיני גמירי לה^(א) וכי גמירי לה להיות
מחיתה לחלל הנעשה צטילו אצל
למשדייה להכא ולהכא לא: והלכתא
בלישנא קמא. דרצא ולא כלישנא
צתרא לצוד אמרינן אפילו לאויר אצל
סתמא פי תקרה לא אמרינן אלא
לחלל: רב אשי אשכחיה דרב כהנא
בז. סוכה זו שמים כהלכתן היו לה
דרוס ומורח והשלישית סמוכה
לאכסדרה ולא היה עושה צה טפח
שאלמו כחמים: אחוי ליה. שהיה
פליס שצו טפח ויותר עומד אצל היוצא
אצל משוך רחצו לאחורי סוכה צאורך
שהאכסדרה עודף על הסוכה ואינו
נראה לתוכה אלא עומד צוה לדופן
צסופו: ושוה מבפנים. לאותם
העומדים צפנים אינו נראה אצל
לאותם העומדים צאכסדרה להלן
מכנגד הסוכה ואין רואין את חללה
נראה רוחצ פליס זה צהתחלת^(א) דופן
שלישית לסוכה: דאמר מר. לענין
מצוי שהכשירו צלחי אס נתנו להלן

פרק ראשון

אחוי ליה נראה מבחוץ ושוה מבפנים. תימנה היאך הוא מועיל
צסוכה כיון דלא מיכר מצפנים שלישיית של טפח דאי
משום מיגו^(א) חדא דלטו מי לא עבד רב כהנא סוכה אלא צצצת^(א) ועוד
לשלישית דאורייתא לא מהני מיגו כדפי' לעיל^(א):

כי פליגי אליבא דרב אביי רב ורבא אמר
לך עד כאן לא אמר רב התם אלא דמחיצות
לאכסדרה הוא דעבידי אבל הכא דלאו להכי
עבידי לא תנן^(א) וכן חצר המוקפת אכסדרה
ואמאי נימא פי תקרה יורד וסותם^(א) תרגמה
רבא אליבא דאביי כשהשוה את קירוי
בסורא מתני להא שמעתא בהאי לישנא
בפומבדיתא מתני סיכך על גבי אכסדרה
שאין לה פצימין דברי הכ"ר פסולה יש לה
פצימין אביי אמר כשרה רבא אמר פסולה
אביי אמר כשרה אמרינן לבד רבא אמר
פסולה לא אמרינן לבד והלכתא כלישנא
קמא רב אשי אשכחיה לרב כהנא דקא
מסכך על גבי אכסדרה שאין לה פצימין
אמר ליה לא סבר מר הא דאמר רבא יש
לה פצימין כשרה אין לה פצימין פסולה אחוי
ליה נראה מבפנים ושוה מבחוץ^(א)

אי נמי נראה מבחוץ ושוה מבפנים^(א)
דאמר^(א) נראה מבחוץ ושוה
מבפנים נידון משום לחי ולחי היינו
פצימין: תנא^(א) פסל היוצא מן הסוכה נידון
כסוכה מאי פסל היוצא מן הסוכה אמר עולא
קנים היוצאים לאחורי סוכה והא בעינן שלש
דפנות בדאיכא והא בעינן הכשר סוכה
בדאיכא והא בעינן צלתה מרובה מחמתה
בדאיכא אי הכי מאי למימרא מהו דתימא
הואיל ולגוואי עבידי ולבראי לא עבידי אימא
לא קמ"ל רבה ורב יוסף אמרי תרווייהו הכא
יבקנים היוצאים לפנין מן הסוכה ומשכא
ואזלא חדא דופן בהדייהו מהו דתימא הא
לית בה הכשר סוכה קמ"ל רבה בר בר חנה
אמר רבי יוחנן לא נצרכה אלא ודילוסוכה
שרובה צלתה מרובה מחמתה ומעוטה
חמתה מרובה מצלתה מהו דתימא תפסל
בהך פורתא קא משמע לן ומאי יוצא יוצא
מהכשר סוכה רבי אושעיא אמר לא נצרכה
אלא לסכך פסול פחות משלשה בסוכה
קמנה ומאי יוצא יוצא מתורת סוכה מתקוף
דה רב הושעיא לא יהא אלא אויר ואויר
פחות משלשה טפחים בסוכה קמנה מי
פסיל אמר ליה רבי אבא זה מצטרף וישנים
תחתיו וזה מצטרף ואין ישנים תחתיו ומי
איכא מידי דאצטרופי מצטרף והוא עצמו
אינו כשר אמר רבי יצחק בן אלישב אין
טיט

סוכה י"ט

לבראי לא עבידי. פי צקונטרס
דופן אמנעי זה לא נעשה
לכך וקשה דממתניתין שמעינן ליה
דכשר דקמני וכן חצר המוקפת
אכסדרה דאס אין מן הכותל לסיכך
ד' אמות כשרה אע"ג דמחילות צית
לאו לצראי עבידי כדאמרינן לעיל
(דף ט"ז). ונראה דלקנים היוצאים
לאחורי סוכה קאי ואית ספרים דגרסי
צהדיא מהו דתימא הני קנים לגוואי
עבידי לצראי לא עבידי קמ"ל לפסלה
לפי שאינה עשויה ללל קמ"ל דכשרה:
לא יהא אלא אויר. ופשיטא דכשר
דאפילו האויר החמור ממנו
אינו נפסל צשיעור זה אמר ליה רבי
אצא להכי אהני נידון כסוכה
דאשמעינן לומר שישיים תחתיו דאילו
אויר פחות משלשה מטטרף להשלים
שיעור הסוכה אצל אין ישנים תחתיו
כך פירש צקונטרס וקשיא אמאי נקט
ר' אושעיא סוכה קטנה הא צסוכה
גדולה נמי איצטרף לאשמעינן
דישנים תחתיו ודומק הוא לומר דנקט
סוכה קטנה משום דאשמעינן צה
חרתי דמטטרף וישנים תחתיו ועוד
קשה דכל מקום חצינן אויר פחות
משלשה כסחוס על ידי לצוד ולא דמי
לסכך פסול פחות מג' דאין שייך
לעשותו כסחוס צסכך כשר מלחכר
דיש צו סכך פסול ועוד מי יוכל להזהר
צסוכה מללה נקצים שאין לללה
מרוצה מחמתה אלא משהו שלא ישן
כנגד הנקצים^(א) ונרא' כספרים דגרסי'
התם אויר מטטרף וישנים תחתיו וזה
מטטרף ואין ישנים תחתיו כלומר הא
דאפשיטא דכשר אפילו^(א) אויר החמור
ממנו אינו נפסל כשיעור זה אדרצה
סכך פסול חמור ממנו דאין ישנים
תחתיו והוה אמינא מטעם זה דאין
מטטרף כדמתמה צתר הכי מי איכא
מידי ומיהו קשיא מסיככה צשפודין
דמכשירין צשיש ריוח צנייהן כמותן^(א)
ואי אפשר שלא (יתן^(א)) כנגד השפודין
לכך צריך לפרש צשיש הכשר סוכה
צלא האויר וצלא הפסול ישנים תחתיו
צין צוה צין צוה ולהכי נקט סוכה
קטנה וצירושלמי דצרכות פרק שלשה
שאכלו^(א) משמע דאויר מטטרף ואין
ישנים תחתיו כפירוש הקונטרס וז"ל
אן קיימין צסוכה וילפינן מטיט
הנרוק דתינן תמן הרמיק הסיכך מן
הדפנות ג' טפחים פסולה פחות מכלאן

כשהשוה. פי קירוי
הסוכה לאכסדרה ודיבסק
שאין נראית תקרת הסוכה
חלוקה מן האכסדרה
להיודע שהיא פי תקרה.
והלכתא כרבא בהאי
לישנא כי אכסדרה שאין
לה פצימין פסולה ואם יש
לה פצימין כשרה וצרות
פצימין מפרשא לקמן
נראה מבחוץ ושוה
מבפנים נידון משום [לחי]
והיינו פצימא. וגרסינן
בעירובין פרק מבוי אמר
רבה אמר רב הונא נראה
מבחוץ שהוא לחי ושוה
מבפנים נידון משום לחי
להתיר הפנימי ששוה לו
ומותבין עליה הא דתנן
חצר גדולה שנפרצה
לקטנה גדולה מותרת
וקטנה אסורה מפני שהיא
כפתחא של גדולה אמאי
תשרי קטנה בכותל
הגדולה כנראה מבחוץ
ושוה מבפנים ומשני התם
והלכתא נראה מבחוץ
ושוה מבפנים נידון משום
לחי. וגרסינן בירושלמי
פרק א' [עירובין] אבני
הבנין היוצאות מן הבנין
אם אין בין אחת לחברתה
ג' טפחים (א) דינן כלבדי
והיינו לחי קרן וזית יוצא
[מיכן] וקרן וזית יוצא
מיכן נידון כלחיים כותל
הנכנס נראה כפס מבפנים
ושוה מבחוץ או נראה
כפס מבחוץ ושוה מבפנים
נידון כלחיים היה משוך
רואין אותו כאילו הוא
כנוס התיב רב חסדא
והתנן חצר גדולה
שנפרצה לקטנה כו' ויעשו
כותלי גדולה כלחיים אצל
כותלי קטנה והותרה
קטנה ופריק תפוח.
במשוכין יתר מעשר וכו'.
דאמרינן
בשמעתין לגבי פצימין
אמרינן לבד כי האי גונא
הוא כגון דאיכא אבנים
יש ביניהן פחות משלשה
טפחים אמרינן לבד ובגין
[כן] הוא נידון משום לחי.
רב אשי אשכח לרב
דהנא דמסכך ע"ג
אכסדרה שלא היו פצימיה
נראין מבחוץ ואמר ליה
לרבא כי האי גונא פסולה
עילייה ואחוי ליה נראה
מבפנים ושוה מבחוץ
וא"ל היינו פצימא וקיי"ל
כלישנא קמא דרבא וכן
הלכה. תנא פסל היוצא
מן הסוכה נידון כסוכה
ואוקימנא קנים היוצאים
מן הסוכה לאחורי הסוכה
יש בהן ז' טפחים שיעור
סוכה קטנה מהו דתימא
הני דפנות הואיל ולגואי
עבידי לבראי לא עבידי
פסולה קמ"ל כיון דלשם
צל בעלמא עבידו כשרה.
רבה ורב יוסף אמרי
בקנים היוצאים לפנין מן
הסוכה ומשכה ואולה
דופן אחת בהדייהו מהו
דתימא הואיל ושלמה להו
סככא אפלאג דדופן האי
סוכה אחריתיה היא קמ"ל
דברי ר' יוחנן פשוטין

רבינו חננאל

כשהשוה. פי קירוי
הסוכה לאכסדרה ודיבסק
שאין נראית תקרת הסוכה
חלוקה מן האכסדרה
להיודע שהיא פי תקרה.
והלכתא כרבא בהאי
לישנא כי אכסדרה שאין
לה פצימין פסולה ואם יש
לה פצימין כשרה וצרות
פצימין מפרשא לקמן
נראה מבחוץ ושוה
מבפנים נידון משום [לחי]
והיינו פצימא. וגרסינן
בעירובין פרק מבוי אמר
רבה אמר רב הונא נראה
מבחוץ שהוא לחי ושוה
מבפנים נידון משום לחי
להתיר הפנימי ששוה לו
ומותבין עליה הא דתנן
חצר גדולה שנפרצה
לקטנה גדולה מותרת
וקטנה אסורה מפני שהיא
כפתחא של גדולה אמאי
תשרי קטנה בכותל
הגדולה כנראה מבחוץ
ושוה מבפנים ומשני התם
והלכתא נראה מבחוץ
ושוה מבפנים נידון משום
לחי. וגרסינן בירושלמי
פרק א' [עירובין] אבני
הבנין היוצאות מן הבנין
אם אין בין אחת לחברתה
ג' טפחים (א) דינן כלבדי
והיינו לחי קרן וזית יוצא
[מיכן] וקרן וזית יוצא
מיכן נידון כלחיים כותל
הנכנס נראה כפס מבפנים
ושוה מבחוץ או נראה
כפס מבחוץ ושוה מבפנים
נידון כלחיים היה משוך
רואין אותו כאילו הוא
כנוס התיב רב חסדא
והתנן חצר גדולה
שנפרצה לקטנה כו' ויעשו
כותלי גדולה כלחיים אצל
כותלי קטנה והותרה
קטנה ופריק תפוח.
במשוכין יתר מעשר וכו'.
דאמרינן
בשמעתין לגבי פצימין
אמרינן לבד כי האי גונא
הוא כגון דאיכא אבנים
יש ביניהן פחות משלשה
טפחים אמרינן לבד ובגין
[כן] הוא נידון משום לחי.
רב אשי אשכח לרב
דהנא דמסכך ע"ג
אכסדרה שלא היו פצימיה
נראין מבחוץ ואמר ליה
לרבא כי האי גונא פסולה
עילייה ואחוי ליה נראה
מבפנים ושוה מבחוץ
וא"ל היינו פצימא וקיי"ל
כלישנא קמא דרבא וכן
הלכה. תנא פסל היוצא
מן הסוכה נידון כסוכה
ואוקימנא קנים היוצאים
מן הסוכה לאחורי הסוכה
יש בהן ז' טפחים שיעור
סוכה קטנה מהו דתימא
הני דפנות הואיל ולגואי
עבידי לבראי לא עבידי
פסולה קמ"ל כיון דלשם
צל בעלמא עבידו כשרה.
רבה ורב יוסף אמרי
בקנים היוצאים לפנין מן
הסוכה ומשכה ואולה
דופן אחת בהדייהו מהו
דתימא הואיל ושלמה להו
סככא אפלאג דדופן האי
סוכה אחריתיה היא קמ"ל
דברי ר' יוחנן פשוטין
פחות ודחי רבא אמר פחות מג' מצטרף לר' אמות מן הצד ואין ישנים תחתיו כרתנן נתן עליה נטר שרוב ר' טפחים כשרה ובלבד שלא ישן תחתיו. ויש
שחמלקי

הן. ר' אושעיא אמר לא נצרכא אלא לסכך פסול פחות מג' בוסקה קטנה (עסקינן) ואמאי פסל יוצא קרי ליה מפני שהיא מהכשר סוכה ומותבין עליה לא יהא אלא אויר ולא אשכחן בפסולי סוכה פחות הימנו וכי אויר פחות
מג' פוסל בסוכה קטנה ודחי רבא אמר פחות מג' מצטרף וישנים תחתיו כרתינן נתן עליה נטר שרוב ר' טפחים כשרה ובלבד שלא ישן תחתיו. ויש
חשק שלמה על ר"ח (א) נראה ש"ל נידון כלחיים והיו דלמרינן ללד קרן וזית וכו'.

קיה א מ"י פ"י מהל'
שנת הלכה כצ סמוג
עשין א טושי"ע א"ח ס'י
שגס סעף יג:
קיה ב ג מ"י פ"ד
מהלכות סוכה הל' ג
סמוג עשין מג טושי"ע א"ח
ס'י מרלל סעף ז:
קיה ד ו מ"י שס פ"ה
ה"כ טושי"ע שס
סעף צ:

עין משפט

גר מצוה

קיה א מ"י פ"י מהל'
שנת הלכה כצ סמוג
עשין א טושי"ע א"ח ס'י
שגס סעף יג:
קיה ב ג מ"י פ"ד
מהלכות סוכה הל' ג
סמוג עשין מג טושי"ע א"ח
ס'י מרלל סעף ז:
קיה ד ו מ"י שס פ"ה
ה"כ טושי"ע שס
סעף צ: